İstihare üzerine

“İstihare ne demektir? İstihare esnasında hangi duâ okunur? Nasıl okunur? İstiharenin kabul olduğu nasıl anlaşılır?”

Allah’tan hayır istemeye “istihare” demekteyiz. Kul her işinde, her teşebbüsünde, her gayretinde, her adımında Allah’tan hayır ister, Allah’a güvenir, Allah’a dayanır.

Hiç şüphesiz Allah’tan hayır istemek, yani istihare yapmak kişisel görevleri yapmaya ve sebeplere başvurmaya engel olmadığı gibi, istişare yapmaya, danışmaya, konu hakkında uzun uzadıya düşünmeye ve bir sonuca ulaşmaya çalışmaya da engel değildir. Hatta istihare yapmanın “lâzımı” bunlardır. Yani bunlarsız istihare, esasen istihare değildir.

Nasıl tevekkül eden, yani Allah’a güvenen birisi, yatmıyorsa, sebepleri atlamıyorsa ve görevini ihmal etmiyorsa; istihare eden, yani Allah’tan hayır isteyen birisi de yatmaz, sebepleri atlamaz ve yapması gereken, meselâ düşünme, danışma, bilgi toplama… vs gibi ön görevleri ihmal etmez. Yani ne tevekkül tembelliktir; ne istihare yapılması gerekenleri atlamaktır!

Bilâkis tevekkül de, istihare de Allah’ın verdiği bütün imkânları sonuna kadar kullanırken; kalben bir yandan Allah’a güvenmeyi, diğer yandan da Allah’tan hayır ummayı sürdürmek demektir. Yani esas olan tevekkül ve istihâreyi birleştirmek ve bir “hal ve davranış” olarak her an yaşamaktır. Nitekim Resûlullah Efendimiz (asm) küçük-büyük her iş hakkında istihare yapmayı teşvik eder ve: “Her ihtiyacınız hakkında hayır dileyiniz. Nalınınızın tasması koptuğunda bile!” buyururdu.1

Hazret-i Cabir (ra) demiştir ki: Resul-i Ekrem Efendimiz (asm) Kur’ân’dan bir sûre öğretir gibi küçük-büyük işlerimizin hepsinde bize istihareyi öğretirdi ve buyururdu ki: “Sizden biriniz bir iş yapmak istediğinde nafile olarak iki rek’ât namaz kılsın, sonra şu duâyı okusun: “Allahümme innî estehîrüke bi ilmike ve estakdirüke bi kudretike ve es’elüke min fadlike’l-azîm. Fe inneke takdirü ve lâ akdirü ve ta’lemü ve lâ a’emü ve ente allâmü’ğuyûb. Allahümme in künte ta’lemü enne hâze’l-emre hayrün lî fî dînî ve meâşî ve âkıbeti emrî; fakdürhü lî ve yessirhü lî. Sümme bârik lî fîh. Ve in künte ta’lemü enne hâze’l-emre şerrün lî fî dînî ve meâşî ve âkibeti emrî ;

fasrifhü annî vasrifnî anhü. Vakdür li’l-hayra haysü kâne. Sümme ardinî bih.”

(Mânâsı: Allah’ım! Hakkımda hayırlısını bildiğin için, Senden hayırlısını istiyorum. Ve hayırlı olana gücün yetiştiğinden, Senin beni güçlü kılmanı diliyorum. Yâ Rab! Hayırlı olan tarafın belirlenmesini ve bildirilmesini Senin o büyük fazl ü kereminden bekliyorum. Allah’ım! Senin her şeye gücün yeter; halbuki benim yetmez. Sen her şeyi bilirsin. Oysa ben bilmem. Muhakkak Sen, bize görünmeyen her şeyi çok yakından bilensin; Sen Allâmü’l-Guyûb’sun. Allah’ım! Şu azmettiğim işimde dînim, hayatım, dünyam ve âhiretim için hayır varsa, onu bana takdir et, onu bana kolaylaştır, onu bana mübârek kıl! Ya Rab! Şu azmettiğim işimde dînim, hayatım, dünyam ve âhiretim için şer ve zarar varsa, onu benden uzaklaştır, benim gönlümü de ondan çevir. Ve her nerede hayır varsa, bana onu takdir et! İçimi de ona ısındır!) (Duayı okuyan, “şu azmettiğim işimde” cümlesi yerine, işini ve ihtiyacını ismen belirtebilir.)2

Allah’tan hayır diledikten sonra, Allah’ın hayır takdir edeceği umulur ve beklenir. İstihareden sonra kalbin ve ruhun bir taraf için yatıştığı ve razı olduğu, bir tarafa meylettiği, bir tarafı tercih ettiği hissedilirse, o tarafın hayırlı olduğu kabul edilir. Eğer kalpte her hangi bir temayül, arzu, yöneliş ve tercih uyanmaz ise, Allah’tan hayır dilemeye ve istihare etmeye devam edilir. Kalbin temayülü ve arzusu belirene kadar istihare bırakılmaz.

Esasen istiharenin yediye kadar tekrar edilmesi sünnettir. Resûlullah Efendimiz (asm) Enes bin Malik’e (ra): “Ya Enes! Bir işe teşebbüs etmek istediğinde o iş hakkında yedi def’a istihare eyle. Sonra kalbinden geçen ruhî temayül ve arzuya bak. Çünkü hayır, kalbinde doğan o arzuda, tercihte ve yöneliştedir” buyurmuştur.3

Dipnotlar:
1- Buhârî, 4/136,
2- Buhârî, 4/598,
3- Buhârî, 6/545